

1A

4A

Hundrarutan

Gissa mitt tal

PROBLEMLÖSNING – RESONEMANG – TAL

Avsikt och matematikinnehåll

Eleverna kan på ett lekfullt sätt färdighetsträna och utveckla sin känsla för tals egenskaper inom talområdet 1–100.

Förkunskaper

Ord som större – mindre, jämnt – udda, ental och tiotal etc.

Material

Hundrarutor, runda genomskinliga markörer, penna och papper.

Hundrarutor finns på ncm.gu.se/matematikpapper. Vilken storlek på hundrarutan och vilken typ av markörer man väljer har ingen betydelse för aktiviteten, men välj så att de passar varandra. Förslagsvis en ruta som är 20 x 20 cm och markörer ca 1 cm i diameter. Fördelen med de runda genomskinliga markörerna är dels att den runda formen är enklare att hantera på rutan än den kvadratiske, dels är det ofta en fördel att talet syns genom markören även om det är struket.

Beskrivning

Aktiviteten går ut på att hitta ett hemligt tal. Eleverna arbetar i par där en ska välja tal och den andra, genom frågor som bara får besvaras med "ja" eller "nej", ska resonera sig fram till vilket talet är.

Introduktion

Använd en stor hundraruta och gör en omgång gemensamt. Gå igenom reglerna, säg att du tänker på ett hemligt tal och låt eleverna gissa. Skriv upp de frågor som eleverna ställer. Låt dessa frågor stå kvar som förslag på frågor när eleverna fortsätter arbetet.

Uppföljning

Be eleverna fylla på listan med frågor som användes vid introduktionen. Vilka frågor tyckte de var bäst att ställa? Vilka var inte riktigt lika bra? Varför? Var det några ord som var extra användbara? Vilka?

Diskutera i klassen hur många frågor de behövde ställa för att de skulle bli säkra på att de svarade rätt. Kom de på några strategier för att så snabbt som möjligt hitta det hemliga talet?

Variation

Gör aktiviteten som en gemensam lek. Presentera dig som en magiker som kan överföra sina tankar till andra. Säg att du tänker på ett tal och det gäller nu för eleverna att lista ut vilket det är. De ska i tur och ordning gissa och du svarar:

"dromba, dromba" och pekar neråt med tummen om gissningen är för hög eller

"alliopp, alliopp" och pekar uppåt med tummen om gissningen är för låg.

Den som gissar rätt får vara magiker nästa gång.

Enligt idégivaren är detta en lek hon kom i kontakt med under sin utbildning på 80-talet. Hon har

använt den främst med elever i åk 1–3, men även i förskoleklass och med mellanstadieelever. Varifrån orden kommer eller om de har en mer precis betydelse har hon ingen aning om. En del elever listar snabbt ut en strategi medan andra länge fortsätter att gissa.

Utveckling

Det finns ett antal strävor om hundra- och tvåhundra-rutor där olika idéer om användning av rutorna presenteras.

Att läsa

Rystedt, E. (1996). Uppslaget: Gissa mitt tal. *Nämnamn* 1996:2.

Hämta på ncm.gu.se/pdf/namnaren/2627_96_2.pdf.

Hundrarutan

Gissa mitt tal

I *Gissa mitt tal* ska ni jobba i par och det gäller att vara lite klurig. En tänker på ett hemligt tal som finns på en hundraruta och den andre ska med så få frågor som möjligt komma på vilket som är det hemliga talet. Frågorna måste ställas så att det bara går att svara "ja" eller "nej". Två exempel:

- *Är det ett jämnt tal?*
Det är en tillåten fråga, det går att svara "ja" eller "nej". Frågan ger också mycket information.
- *Vilket tal finns bredvid på hundrarutan?*
Inte tillåtet att fråga så, det går inte att svara "ja" eller "nej".

Material

En hundraruta och markörer.

Gör så här

- En tänker på ett hemligt tal mellan 1 och 100 och skriver ned det.
- Kompisen gissar sig fram till talet genom att ställa frågor som bara får besvaras med "ja" eller "nej".
- Anteckna frågorna.
- Använd hundrarutan och markörerna för att hålla reda på vad som är känt om talen.
- Byt roller när kompisen gissat rätt.

Extra

- Skriv ner ett tal mellan 1 och 100.
- Skriv ledtrådar om talet med hjälp av hundrarutan.
Ni ska försöka skriva ledtrådarna så att någon annan endast kan få fram det tal som var det tänkta då de använt alla ledtrådarna.
- Låt några kompisar läsa ledtrådarna och gissa talet.